

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, одликовати:

Орденом Белог Орла

ДЕТОГА СТЕПЕНА:

Карла Перола, трговца из Београда.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 5. јуна 1912. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника друге класе среза косачничког Милорада Томића, секретара исте класе начелства округа топличког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза јабланичког Перка Зековића, начелника исте класе среза трстеничког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза сврљашког Владислава Петровића, начелника исте класе среза добричког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза добричког Михаила Достанића, начелника исте класе среза жупског, по службеној потреби;

за секретара друге класе начелства округа топличког Момчила Татића, начелника среског исте класе у пензији;

за начелника треће класе среза жупског Драгишу Ст. Јовановића, начелника исте класе среза јабланичког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза трстеничког Драгутина Манојловића, писара прве класе првостепеног ужичког суда;

за полицијског писара прве класе среза моравског округа нишког Мирка Гавриловића, полицијског писара исте класе начелства округа нишког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза пољаничког Атанасија Павловића, поли-

цијског писара исте класе среза власотиначког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе Управе вароши Београда Милорада Ј. Илића, полицијског писара у оставци, и

за полицијског писара треће класе начелства округа топличког Јордана Ђорђевића, полицијског писара исте класе начелства округа нишког, по службеној потреби.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 4. јуна 1912. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Мирко Дуњић, начелник друге класе среза сврљашког, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда стави у стање покоја с пензијом, која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 4. јуна 1912. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а на основу § 6. закона о местима, решено је:

да се село Лебане, у општини лебанској, срезу јабланичком, по изјављеној жељи његових становника прогласи за варошицу под истим именом.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 30. маја 1912. године, у Београду.

РАСПИС

свима окружним начелствима

По чл. 5. закона о сеоским дућанима све дућанске радње по селима дужне су плаћати, у корист општинске касе, на име аренде годишње по 150 до 300 динара.

Приметило се, да поједине сеоске општине уносе у своје буџете много мању аренду дућанску но што је законом про-

писано, а да би то остало незапажено, општински одбори ставе у буџет приход од дућанске аренде *укину* за све дућане, не помнијући колико дућана сеоских има, (тако ако има три сеоска дућана, у буџет ставе 200 динара годишње аренде, а не назначе колико има дућана).

Оваквом радњом општинских одбора вређа се законско наређење и наноси се штета општинској каси.

С тога, на захтев Главне Контроле, препоручујем свима властима сеоских општина као и надзорним државним властима, да настану, да општински буџети у будуће тачно одговарају законским наређењима, па и наређењу из чл. 5. закона о сеоским дућанима, и да у општинским буџетима тачно назначују колико сеоских дућана у дотичној општини има.

Нека начелство о предњем извести надлежне подручне му власти.

П.Бр. 8108.

10. маја 1912. год
Београд.

Министар
Унутрашњих Дела.

М. М. Трифковић с. р.

СТРУЧНИ ДЕО

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА
КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од
М. С. Ђуричића
судије Касац. Суда

(НАСТАВАК)

Кад је већ Општа Седница Касационог Суда, одлуком под № 8790/911 год., усвојила примедбе под № 7548, онда је наступио моменат да судећи Апелациони Суд, по сили те одлуке, изврши страну оцену овога факта. Он је тада имао да узме у оцену све оно, што је истрагом утврђено, па да се коначно одлучи какво ће уверење стоћи о поменутом факту. Изгледа да је Апелациони

Суд то и учинио, јер је у својој пресуди од 3 IX 1911. г. № 469, зближа ценио сва потребна факта и поново стекао уверење на штету оптужених. После овога наступило је нешто сасвим ново. Касациони Суд својим примедбама № 12597, упућује Апелациони Суд на оцену веродостојности сведока Ђ. још и по томе, што је и тај сведок, као виша надзорна власт учествовао у издању те исте неистините исправе, за коју одговарају оптужени. § 114. крив. с. пост. И шта сад бива? У уверењу апелационих судија наступа прави обрт; Апелациони Суд, који је већ три пута вршио оцену овога предмета, сада — противно ранијим исцрпним оценама — налази; да се казивању овога сведока не може поклонити вера и због тога ослобађава оптужене. Одиста сасвим неочекивани резултат!

Овакав поремећај могао би се правдати само каквим новим и битним фактом, који би онемогућио раније гледиште суда. Кад тога овде нема, онда произвођење оваквог резултата, после свега што је томе претходило, најубедљивији је доказ: да садашњи систем писменог поступања код Апелационог Суда не ваља и да га треба што пре мењати. *Судећи суд треба да буде у могућности да непосредно испита све битне доказе и тако прибави сигурно уверење о истинитости какве чињенице у кривичноме поступању*, које се онда не би могло тако лако пометити, као што је овде било.

Стоји то, да Касациони Суд по § 274. крив. с. пост. може упућивати ниже судове на поновну оцену појединих фактичких питања, предочавајући им извесне утврђене моменте, који на ту оцену могу имати утицаја¹⁾. Ну нема сумње да је дужност Касационог Суда, да у овом погледу буде веома пажљив. Ваља избегавати овакве случајеве, као што је овај; не треба да се ствар доведе у такво стање, да нижи судови мењају своја уверења о битним фактима, без појаве каквих нових и решавајућих факата, који би с разлогом могли да измене раније уверење судија. Противна процедура, с многобројним ништењима одлука о фактичким питањима, даје повода да се сумња у квалитет судске оцене, а то руши веру у правосуђе.

44. Стараоц масе може учинити кажњиво дело из § 280. к. зак. само таквом радњом, коју би учинио као стараоц, за масу, а не и каквим правним послом, који он чини лично у своје име, и ако би тај правни посао могао причинити имовну штету пуцили, због тога што се у томе правном односу сукобљавају интереси стараоца и пуциле.

[О. С. 28. V 1911. № 7423].

¹⁾ Тај случај није овде, јер не стоји да полицијски чиновник лично оверава чињеницу, о којој овде гласи исправа, коју су издали оптужени. Полицијски чиновник оверава ту чињеницу само на основу изјаве одборника, који су на исправу потписани, и само они одговарају за њену истинитост. Полицијски чиновник одговара само за истинитост факта: да су потписани одборници пред њим изјавили да су они ту исправу издали. С тога јв овде и позивање на § 114. кр. с. п. било беспредметно.

X је оптужен што је, као своје продао извесно некретно имање А. а овај га препродао Б., ма да је оптужени X знао да то имање није његово већ масе пок. Ј., којој је он стараоц.

Разлози решења првост. суда:

»Из акта овог ислеђења види се, да је имање, о коме је р-ч у реферату овог решења, пописано као својина масе пок. Ј., да је попису истог имања био присутан као старалац опт. X. и да на исти није стављао никакве примедбе, јер је овај попис и учинио по његовој изјави код старат. судије... Навод опт. X да му је пок. Ј. ово имање уступно не може опетати.... Како је опт. X. стараоц масе пок. Ј., то овде стоји дело из § 280. к. закона».

Примедбе I О. К. С. од 12 V 1911 г. № 6699, које су усвојене од Оштите Седнице.

»Према § 280. кр. зак. за појам овог дела потребно је да старалац са знањем учини што на штету повереног му лица.

Према томе да би у овом оптужењу постојало престављено дело, потребно је да је опт. X. као стараоц масе пок. Ј. извршио такву радњу, која би имала за последицу штету на масеном имању, које му је поверено.

Међутим икриминована радња оптуженог нема тај карактер. Јер кад суд налази за утврђено, да је непокретно имање, које је оптужени продавао, и за које он мисли да га може продавати као своје, масена својина а не оптуженога, онда овде не може бити за масу оштећења, пошто продаја туђих ствари не може имати законске вредности — § 293. грађ. нити је у овом случају од стране оптуженог извршен по закону и пренос тога имања, а нема ни законске могућности да се изврши тај пренос на купца, коме је оптужени продао имање.

У радњи опт. X. не може, дакле, овде бити према маси брата му пок. Ј., чiji је он стараоц, дело злоупотребе поверења, већ се та радња може појавити само као дело преваре, извршене према ономе, с којим је продају уговорио, ако би се утврдило постојање, за то дело субјективних елемената».

Напомена. Правилно је Касациони Суд нашао да овде нема дела из § 280 к. зак., само се не можемо сложити у мотивима, изнетим за то у примедбама.

Ми налазимо да овде нема законских погодаба за постојање овога дела зато: што је оптужени овде учинио дотични правни посао лично за себе, располажући са својим правом својине, за које он држи и тврди да га има. Он није ни радио као старалац тужилачке масе, која такође полаже право својине на исто имање, и према томе овде правни посао, који је вршио оптужени нема основа у његовом правном односу према тужилачкој маси, као њеном стараоцу, па нема ни битног елемента за злоупотребу поверене му дужности¹⁾. Ну овде нема ни *dolus-a* опт. X., дакле нема ни субјективне по-

¹⁾ Види: Olshausen, Kommentar zum Strafgesetzbuch, VII A, Berlin 1906., код § 266. u. 4 a) посл. одељ., Frank, Das Strafgesetzbuch итд. VIII X A., Tubingen 1911., код § 266. II: *ТШ ОН УЈЗ*

годбе за деликт из § 280 к. зак., због чега он не може кривично одговарати ни онда кад би се сматрало да има објективних елемената. Оптужени је ово имање продао као своје; он се брани да је то имање његова својина, па за доказ тога подноси и извесну исправу. Може ли се онда узети да је чисто и јасно да оптужени зна, да он продајом тога имања наноси штету маси, кад он држи да продаје своје имање, а то по закону може да чини? Свакако да не може; јасно је само то: да овакав правни однос опт. X. према маси, којој је старалац, чини га неподобним за стараоца ове масе, јер су његови и масени интереси у отвореном сукобу, али само то не даје и законске погодбе за постојање поменутог деликта.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ТРАГОВИ НОГУ И РУКУ У КРИВИЧНИМ ИСТРАГАМА

(СВРШЕТАК)

Отисци точкова.

Кутањ и Флоренс препоручују, да се код отисака точкова обраћа пажња на: 1. пречник отиска; 2. број клинаца и остале особености; 3. величину круга точка; 4. одстојање између два точка, које варира према пределима, и 5. на смрвљеност шљунка и упадање точкова у земљу, на основу којих је могућно одредити тежину терета на колима.

Точкови окружени цилиндричним или пневматичним каучуком не производе полуцилиндричан отисак. Средина њиховог отиска представља један гребен, више или мање наглашен, услед кога отисак изгледа као да је састављен из два ваљка, који су стављени један поред другог.

Отисак колевских точкова у снегу означава правац хода својим трансверсалним расцепима у облику стеница. Притискујући снег и продужујући свој окрет, точак га подиже у малој количини, који се доцније враћа на своје место како услед сопствене тежине тако и услед додира са околним снегом. На овај начин образују се трансверсални расцепи, чiji је горњи део нешто мало одигнут. Целина образује степенице, а најузвишеније ивице на гомилама снега означавају правац супротан правцу кола.

Ово исто дешава се често и са отисцима у блату.

Правац пута кола може се још одредити и по правцу потковица стоке, по угаженој трави и кидању малих гранчица.

Колица с једним точком производе једнолик отисак, који је удаљен за два сантиметра од отисака пета лица које их гура.

Аутомобили.

Краће, које се врше уз припомоћ аутомобила, све су чешће, те је отуда и потреба за одређивањем њиховог правца све већа. Правац овај немогућно је одредити простим погледом ако је пут раван. Сасвим је друга ствар ако је овај мало брдовит, и ако на точковима има

јексера. У овом случају предња страна округлих отисака мало је дубља, или бар таква изгледа услед земље коју јексери бацају.

Дефектиозности гуме на точковима, које се показују врло јасно на отиску, могу послужити за идентификацију кола. Најкарактеристичније делове отиска треба калупити.

Велосипеди.

Идентификовање велосипеда помоћу отисака њихових точкова врши се на основу испитивања особности спољашности пнеуматичног огртача. Ова спољашност показује, према фабрикацији, нарте у рељефу разног облика. Дефектиозности огртача показују се врло јасно на отисцима. Карактеристична места отисака велосипедских точкова треба прво фотографисати, а потом калупити. Фотографисање и калупљење ових отисака бива на исти начин као и код отисака ногу.

Апимат тврди да је могућно познати правац хода велосипеда на прашињавом терену по троугластом положају прашине која се подиже услед покретања машине. Ово тврђење тачно је само у оним случајевима кад је машина у ходу нагло заустављена. У противном, т.ј. ако машина није заустављена, немогућно је разликовати овај правац.

Отисци штапа, сабље итд.

Отисци ногу у криминалним аферама често су праћени отисцима разних предмета: штапова, сабаља, мачева итп. које су носили жртва или нападач. Трагови оружја обично су у виду бразде.

Штап оставља отисак који се у ходу врло тачно понавља, и који се налази на сваком полу-кораку, или на свакој четвртини корака. Приликом испитивања његовог облика треба извидети: да ли је врх штапа снабдевен гвозденим шиљком или капсулом од каучука; да ли је нераван или излизан, итд.

Отпуштене сабље остављају за собом бразду, која се показује и на неравном земљишту, али обилази истакнуте и чврсте тачке (камен и шљунак). Фрокон напомиње да се војници, нарочито у Немачкој и Италији, наслањају често у ходу на своје сабље, услед чега ова бразда постаје дубља.

Штаке остављају два отиска, који се налазе на истој трансверсалној линији. Вештачка нога може се такође лако познати. Каучук, који се данас тако много меће на штикле од ципела, оставља врло јасан отисак који, по своме облику и начину израде, може припомоћи идентификацији лица које га је произвело.

Отисци зуба.

Отисци очи могу се наћи или на телу жртве, или на храни коју је злочинац јео на месту извршеног злочина. У првом случају у питању су, готово увек, подни злочини. Др. Лок, из Диселдорфа, констатовао је на грудима једне убијене жене отиске убичиних предњих зуба, из којих се видело да су му сачињавали били

иснормални. Упоређењем ових отисака са отисцима зуби осумњичених личности Др. Лок успео је да идентификује злочинца.

У другом случају отисци се налазе у чврстој и, више или мање, пластичној храни: сиру, јабукама, крушкама, маслу и тако даље.

Да би се добили отисци за упоређење, треба осумњиченим личностима наредити да загризу материје, сличне оној у којој је злочинчев отисак и то, разуме се, под истим условима, а за овим излити оба отиска помоћу париског гипса, на раније изложени начин. Позитивне отиске треба, путем фотографисања, увеличати у подједнакој мери. На основу добивених фотографраја, а помоћу мерења, особених знакова (пруга) и положаја зуба моћиће се лако доказати идентитет или неидентитет оба отиска.

Д. Ђ. Алимпић.

КРИЗА РЕПРЕСИЈЕ

ОД
LOUBAT-A

ГЛАВНОГ ПРОКУРАТОРА АПЕЛАЦИОНОГ СУДА У ЛИЖОНУ

(НАСТАВАК)

Баш и кад би повраћање ове казне чинило напуштање онога што се до сад сматрало као прогрес, ово не би било довољно да се она одбади. Да ли принцип који је изгледао потребан нашим претцима пре сто година, није изгубио данас од своје користи и да ли није био избрисан већ из наших закона? У једној епоси извесна реформа била је освојена као добротинство, чији се престиж изгубио. Зар смртна казна није била укинута у неким земљама, па после опет уведена? Претпостављајући, да она буде укинута једног дана у Француској, зар би се могло забранити за свагда да се она поново поврати, ако би требало, с тога што би то било повратак у натраг? Треба се чувати апсолутних идеја тамо где је све само релативно. Без сумње, то би било претеривање у дужностима цивилизације према створењима која нас мало по мало враћају варварству, јер онога дана кад грађани виде да више нису заштићени, они ће сами себи прибављати правду. На дрскост злочинаца мудро је одговорити средствима која одговарају њиховој покварености. Као што један народ обнавља свој ратни материјал према проналасцима војне вештине, тако и друштво мора непрестано да усавршава своја средства за заштиту у колико опасност расте. Прави прогрес, добро схваћена човечност састоји се у методичној борби против злочина, па ма то било оружјем, које макар и не било у моди, да би се спасла управо цивилизација и благодот обичаја. Зар би се могли устезати да повратимо шибу, ако би ова казна требала да спречи криминалитет и учини да се доцније одбади губилице?

Сво је питање у томе да се зна да ли је ова нова казнимост потребна и да

ли би имала дејство. Њена корист резултује већ одвећ јасно из недовољности казне затвора. Најугоднијем затвору, који највише ангажује, нека се дода *whipping-post* или место за камцијање, одмах све мења изглед: одмах изгледа као ужасно место чим се унутра уђе и пошто се претрпи сурово миловање камције. Ова казна ужасно дејствује на злочинце. Прича се да се у једној побуни апсеника у једном енглеском затвору, један спремао да удари чувара, кад му други апсеник довикну: „чувај се мачке“. Ова је реч дејствовала као туш и одмах га умирала. Једна тако страшна казна може имати само спасоносна дејства. Енглеске статистике то јасно показују. Док су се све категорије злочина стално умножавале у Енглеској само се једна умањила: она која се казни шибањем¹⁾. Ова се казна данас врло мало употребљује²⁾, али није било тако увек. Око 1880. Лондон је био пун чета злочинаца које су пљачкале пролазнике, пошто им запале уста вуном намазаном катраном. Донесен је *Garroters Act* који је кажњавао ове нападе са 25 удараца батинама за малолетнике од 16 година, и 50 удараца камцијом за одрасле. Резултат се није очекивао. После неколико месеци овај специјалитет злочина беше ишчезао и улице главне енглеске вароши опет су добиле и сачувале своју сигурност. Зар не би било грешно затворити очи пред овим лекцијама искуства? Данска је такође поново увела батине да би пресекла атентате који су вршени у Копенхагу против жена; али пошто је ова казна до сада врло ретко употребљавана, не могу јој се проценити дејства³⁾. У сваком случају, цивилизација ових земаља нема нам на чему позавидити, и није јој ни мало више на поругу шиба или батине, него што је нашој голотина. Истина је да постоји у Енглеској један покрет мишљења за укидање *cat' o nine tails*. И у овој земљи, као и у Француској, има осетљивих душа које не могу да поднесе мисао о патњи досуђеној баш и злочинцима. Али су јавно мњење, а поглавито власти, у великој већини партизани одржања казне која је дала доказе о својој користи⁴⁾. Она је довољно моћна да застраши, без велике свирепости, а то је битан услов дејства казне. Не би се могла одбацити под изговором да је брутална, као што се не може одбити оружјање за то што је рат варварски. Док се народи не буду дефинитивно одрекли својих бра-

¹⁾ Просечно петогодишње, крађе са нападањем које се казне са *cat* (камцијом) било је следеће:

1857—1863 . . . 716	1884—1888 . . . 402
1864—1868 . . . 752	1889—1893 . . . 389
1869—1873 . . . 575	1894—1898 . . . 372
1874—1878 . . . 589	1899—1903 . . . 282
1879—1883 . . . 464	1904—1908 . . . 288

За овај исти период крађе са обијањем у кућама (*housebreaking*) и крађе са обијањем у дућанима (*shopbreaking*) било је првих 447 у 1903, 764 у 1900, других 650 до 1.279.

²⁾ Телесне су казне биле примењене у Енглеској 15 пута у 1900, 38 пута у 1901—1902; 16 пута у 1903; 10 пута у 1904; 6 пута у 1905; 5 пута у 1906; 2 пута у 1907; 22 пута у 1908 и 3 пута у 1909. г.

³⁾ Maxwel. *Le Crime et la Société*. p. 354

⁴⁾ *Le Temps* du 13, sept. 1910.

тоубилачких ратова. требаће граната за уништавање војске и торпода за уништавање флоте. Докле год мир не буде завладао потпуно међу грађанима једног истог народа, докле год буде имало мржње, гњева, буна, фанатизма, биће потребно имати пушке, куршуме и бојонете да се спречи повратак жакерије, а ова потреба не изгледа да је на путу опадања. Кад једно друштво има ову потребу, оно нема право „да се претвара као осетљива жена која пада у несвест“, кад му неко предложи батине или шибу, извесно не за поштене људе, макар да су и они учинили какву погрешку, већ за и не бруталне злочинце са људским обликом.

Сад нема потпуне равнотеже између природе злочинца и казне: лек отежава болест у место да је лечи. Вештина је наћи друго нешто што се прилагођава боље злочиначкој души. У своме делу *Le Crime et la Société*, г. Maxwel је потпуно расветлио погрешку нашег казненог система који не води рачун ни о полу, ни о карактеру, васпитању или здрављу злочинаца и све их третира на исти начин¹⁾. „Наше су казне без дејства, каже он, јер у много случајева, ако не у свима, оне нису ништа за лица на која их примењујемо“. Шта ј новчана казна од 100 дин. за једног милионера? док она преставља за дуго време муку и оскудицу за једног сиротног радника који је оптерећен породицом. Какво дејство може да произведе затвор од неколико месеци на онога који је навикао на хапсу? док ће ова казна, ма и најмање трајала, сурвати поштеног човека до очајања. За овога

Злочин чини срамоту а не ешафот.

Али је друкчије са злочинцем који је изгубио свако осећање части; он је неосетљив према лишењу слободе пошто му хапшење прибавља угодне компензације. Човек који се игра са животом свог ближњег, који просипа крв, понекад за ништа, јер му треба крви, као што сам то чуо скоро да каже један убица у кривичном суду, нема исту осетљивост као поштен човек. А шта да се мисли о онима који се не устежу ни тортуре да би приморали своје жртве да покажу где им је њихов новац, као што смо то скоро видели у кривичном суду у Дром-у и на Северу. Ја не верујем у физичку неосетљивост злочинаца, коју је открила антрополошка школа чији је шеф био Ломбрџо. Никад ми се није дала прилика у току моје каријере да констатујем ову тобожњу анализу. Али оно што је неоспорно и нарочито рационално, то је: да злочинци који проводе ловачки живот, утољавају своју глад и лежу у постељу само ако је лов на човека био добар, логорују у остало време по мостовима, клупама по скверовима или у кочицима, живе од онога што упљачкају, навикнути на насиља и проливање крви, — да су они издржљивији од других људи. Душа злочинчева није душа једног детета, која се меси као мека глина. У цивилизованом друштву, то је отпадан, талог, као што је онај смрдљиви талог који производи дестилација најсуптилних есенција и

које највише опијају. Према овој перверзној, окорелој души, поквареној породицима, треба друго поступање, а не као према души каквог поштеног радника или наивног сељака. Међу тим су казне исте за све. Законодавци и судије немају право да посматрају казне стављајући се на своје гледиште, а не на гледиште злочинца; они резонују као да би они сами требали да трпе казне које досуђују. О томе сам се једног дана лично уверио. Како сам се зачудио, још док бежах млад супститут, једном кратком затвору, који беше суд изрекао, и добио сам овај одговор од председника: „Ах, кад би ви морали то да чините!“ Треба дакле резервисати благе казне за оне који их се плаше покрај њихове благодати, а за друге установити, не нечовечне, али озбиљне и строге. Одржати примену исте казнимости према свима злочинцима, значи радити као лекар који би све своје болеснике лечио истим леком.

(СВРШИТЕ СЕ)

КРИМИНАЛИТЕТ У СРБИЈИ У 1911. ГОД.

У „Полицијском Гласнику“ за прошлу год.¹⁾, а у напису „Криминалитет у Србији у 1910. год.“, изложили смо и анализали стање најтежих кривичних дела у тој години, у вези са криминалитетом у периоди од 1905. до 1909. год. закључно. Овом приликом утврдили смо:

1. Да 1910. год. у погледу сузбијања криминалитета показује знатан напредак према ранијим годинама (од 1905—1909), и
2. Да ми у погледу општег криминалитета не стојимо тако рђаво као што се верује, већ да су то свега 10—12 срезова, који са својим ненормалним локалним криминалитетом погоршавају знатно цифру општег криминалитета, и у овом погледу целу земљу представљају много горе него што је у истини.

Раније смо пак — у нашој расправи „Криминалитет у Србији (1905—1909)“ констатовали, да наш криминалитет са врло малим изузетком, није професионални, већ специјални и локални, и да га с тога није тако тешко сузбијати. Ми смо, хвала Богу, још далеко од модерних апаших подвига, аутомобилских злочина и до савршенства организованих банди за убијање и пљачкање, и наше је тврдо уверење, да ће се са реорганизацијом наше полиције и завођењем пољске жандармерије, наш криминалитет моћи свести на минимум.

Да видимо сада како стојимо са криминалитетом у прошлој 1911. год.

У стању смо одмах изјавити, да је знатно опадање криминалитета, које смо констатовали за 1910. год., продужено и у 1911. год., и то још у јачој сразмери. Да ово и докажемо.

* * *

Према званичним и накнадно провереним подацима полицијских власти, у прошлој години извршено је у Србији:

1. Убивстава	337
2. Детоубивстава	37
3. Покушаја убивстава	310
4. Разбојништава	114
5. Паљевина	721
6. Опасних крађа	1273
7. Злонамерних поништаја туђих ствари	149
Свега	2941

У ранијим годинама дела ових било је

	у 1905. у 1906. у 1907. у 1908. у 1909. у 1910. свега
1. Убивстава	466 470 415 480 469 378 2678
2. Детоубивстава	39 50 46 31 36 49 251
3. Покушаја убивстава	328 395 357 411 401 349 2241
4. Разбојништава	146 116 117 112 162 122 775
5. Паљевина	578 552 720 768 622 730 3970
6. Опасних крађа	2514 1874 2114 1972 2064 1640 12178
7. Злонамерних поништаја туђих ствари	236 237 195 265 266 200 1399
Свега	4807 3694 3964 4039 4020 3468 28492

Као што се из изложеног прегледа види, општи број кривичних дела у прошлој год. (2941) не само да је знатно мањи од општих бројева ових дела за сваку годину понаособ, већ је за читаву четвртину мањи и од средњег општег броја кривичних дела за претходних 6 год. (3915), а ово је најбољи доказ да је наш криминалитет у току последње 2 год. почео знатно опадати.

Пада нарочито у очи — и то са задовољством констатујемо — да су се најважнија и најтежа кривична дела — убивстава — знатно смањила према ранијим годинама (337 : 378 : 469 : 480 : 415 : 470 : 466 у 1905. год.).

Са изузетком 1910. год. — за коју смо већ констатовали да показује знатан напредак у погледу сузбијања криминалитета — и донекле 1907. године, разлика између броја извршених убивстава у прошлој и осталим годинама премаша преко стотине, а за 1908. год. достиже цифру од 143.

¹⁾ Le Crime et la société, p. 332.

¹⁾ Види број 37. и 38.

И са осталим кривичним делима у 1911. год. скоро је овако исто. Сва она, као што се из изложеног прегледа види, осетно су се умањила према делима из ранијих година.

Ово је несумњиво утешна појава. Желети је само, да се ово знатно опадање криминалитета за последње 2 год. и на даље продужи. Ако се што пре приступи намераваној реформи наше полиције, ми бисмо скоро смели јемчити за ово.

* * *

Не може се, на жалост, рећи, да је прошла година показала овакав исти напредак и у погледу репресивном, бар према претпрошлој 1910. год. Општи проценат пронађених кривичних дела у 1911. год. износи 49%, док је у ранијим годинама износио: 44.8% у 1905.; 48.5% у 1906.; 44% у 1907.; 44.4% у 1908.; 48% у 1909. и 56% у 1910. год.

И ако је прошла година и на пољу репресивном, после 1910. год., најбоља; и ако остале земље у овом погледу не стоје готово ништа боље од нас — многе стоје и горе — ипак ми налазимо да је овај резултат доста жалосан, јер добра половина од извршених кривичних дела није пронађена.

Нема спора, да добар део одговорности за ово пада на наше полицијске чиновнике, јер њихова добра воља, енергија и умешност могу у овом погледу много да учине, али је исто тако несумњиво, да главни узрок овом неуспеху на пољу репресивном потиче из слабости и неактивности локалне полицијске власти по селима и општинама.

Крајње је време, опет понављамо, да се што пре приступи основној реорганизацији наше полиције.

Д. Ђ. Алимпић.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ

(НАСТАВАК)

Било је јасно да ми је једино Париз могао дати склониште, али ићи у Париз требало је проћи кроз Арас, а ако прођем кроз ову варош, нема сумње, познаће ме. Размишљао сам о начину како да избегнем тешкоћу: обазривост ми је налагала да седнем на двоколице мога рођака, који је имао одличног коња и који је у познавању пречица био први човек на свету. Он пристане да ме одвезе до зидова мога места рођења, а више ми није ни требало; моје прерушење учиниће остало. Нисам више био Видок, или боље, био сам мање него дотле, те сам тако могао долазећи на мост Ги без много страха видети осам жандармских коња привезаних пред вратима једне крчме. Признајем да сам волео да избегнем овај сусрет, али се није могло. „Напред кажем, мом рођаку; и брзо, брзо измисли што-год“. Он одмах сиђе и уђе у крчму као човек који нимало не зазире од жандарма.

— Хеј, упиташе га жандарми, да не возиш ти твога рођака Видока? — Може бити, одговори он смешећи се; видите. Један жандарм донста дође до двоколица, али више из љубопитства него ли што је сумњао. Видећи моју униформу он са поштовањем принесе руку капи. „Добар дан, господине капетане!“ рече он на ускоро затим са друговима оде. „Срећан пут! добади им мој рођак пуцајући бичем; ако га ухватите јавите нам“. — Гледај твој пут, рече подофицир који је водио жандарме; знамо ми његово легало, сутра у ово доба биће ухапшен.

Наставим пут врло спокојно, али дође ми нека сумња: војничка униформа могла ме је изложити каквим неприликама, које би ми биле врло непријатне. Рат са Пруском беше отпочео и у унутрашњости ретко су се виђали официри који нису рањени. Решим се да завијем руку и да кажем да сам рањен у битци код Јене. Ако би ме ко упитао био сам готов да за тај догађај испричам, не само појединости које сам читао у новинама, него и све друго, што сам могао скупити слушајући истините или неистините приче сведока очевидца и других. Укратко, битку код Јене знао сам добро и могао сам о њој причати сваком са познавањем ствари; нико није знао више него ја. Ове сам се улоге ослободио у Бомону, где нас изнемоглост коња, који је прешао тридесет и пет миља за дан и по, примора да се одморимо. Разговарајући у крчми видим, један жандармериски подофицир приђе једном драгонском официру и затражи му исправе. Упитам подофицира за узрок толике предострожности. „Тражио сам му путну исправу, одговори ми он; јер кад су сви у рату здравом официру није место у Француској“. — Имате право, друже, рекнем му ја; служба треба да се врши; и у исто време, док му није пало на памет да исправе и од мене тражи, позovem га да са мном руча. За ручком сам толико стекао његово поверење, да ме замоли, да кад будем у Паризу порадиш да га преместе из тог места. Обећам му све и он беше задовољан, јер сам му обећао за његову ствар заложити свој уплив, који је био велики и уплив других, који је био још већи. Уосталом нико није циција за оно што нема. Како му драго, тек флаше се пражњаху брзо и мој гост одушевљен због протекције, која му је дошла баш кад је требало, поче ми држати бескрајне говоре, претече пијанства; у том један жандарм донесе свежањ писама. Дрхтавом руком он искрива завој и покуша да чита, али његове замагљене очи нису му вајдиле, те ме замоли да му помогнем у дужности. Отворим једно писмо и прве речи које ми падоше у очи биле су „Бригада у Арасу“. Прегледам и видим: извештај о моме проласку кроз Бомон. У акту пише да сам сео на пошту... И ако сам био узбуђен читао сам опис, променив га разуме се. „Добро, добро, рече трезви и будни подофицир; пошта стиже тек сутра ујутру, спремићу шта треба“. Хтео је наставити још да пије али његова снага изневери његову вољу. Морали су га однети у постељу уз гласне протесте

свих присутних: и то је власт! толико се заборавити!

Појмиће се да нисам чекао да се подофицир пробуди; у пет сати узмем место на поштанским котима која су полазила из Бомона и истог дана срећно стигнем у Париз, где и моја мати, која је још становала у Версају, дође. Неколико месеци становали смо заједно у предграђу Сен-Денис и дружили смо се само са Жакленом, фабрикантом накита, кога сам био мало посветио у своје тајне, пошто ме је у Рујану упознао био под именом Блондел. Код Жаклена сам се упознао са једном женом, госпођом Б. која је заузимала прво место у љубави у моме животу. Госпођа Б. или Анета како сам је ја звао, била је доста лепа жена, коју је муж напустио зато што је с радњом пропао. Он је био побегао у Холандију и дуже времена није давао од себе гласа. Анета је, дакле, била потпуно слободна; она ми се допад; волео сам њену душу, њену бистрину, њено добро срце, и ја се усудим да јој то кажем. Она увиде брзо без велике муке моју приврженост и ускоро не могамо живети једно без другог. Она се досели код мене и како сам понова отпочео био трговати путујући, реши се да ме на путу прати. Први пут, који смо учинили заједно, био је врло срећан; само у тренутку кад сам полазио из Малена, кафџија, код кога смо били одсели, каза ми, да се полицијски комесар вајкао, што ми није прегледао исправе, али, како оно што је одложено није изгубљено, решио се да приликом повратка то уради. Та вест ме изненади; помислио сам да ме је већ неко осумњичио. Ићи даље било је излагати се опасности и вратим се одмах у Париз, тврдо решен да више не идем на пут док не успем поправити несрећне прилике које се почињу стварати око мене.

Како сам био пошао у зору, стигао сам врло рано у предграђе Сен-Марсео; чим сам стао чујем продавца званичних одлука где вичу: ...*којом су два врло позната човека осуђена да буду погубљени на пијаци Грев*¹⁾. Слушам даље; учини ми се као да име Хорбо одјекну у мојим ушима; Хорбо, који је направно онај фалсификат и који је узрок свију мојих несрећа! слушао сам са неком стрепњом, а викач понови: *ево, пресуде кривичног суда сенског округа, којом су осуђени на смрт: Арман Сен-Леже, бивши магроз, рођен у Бајони, и Цезар Хорбо, бивши робијаш, рођен у Лиљу, окривљени за убиство*. и т. д.

Није се имало шта више сумњати: бедник, који је мене упропастио, положиће своју главу на голитину. Признајем да сам осећао неко задовољство али сам ипак дрхтао. Узнемирен поново у живљењу, и љут због тога, желео сам уништити цео тај затворски и заводски свет, који, пошто ме је баацио у бездан, не остављаше ме ни ту на миру. Неће се, дакле, нико зачудити, што сам журно отрчао у суд, да се сам, лично, уверим о истинитости. Не беше још подне; и

¹⁾ Губилиште у Паризу. Пр.

муке сам имао док сам се прогуро до оградe, крај које сам заузео место и чекао кобни час.

Најзад избише четири сата; капија се отвори: прво се појави један човек на колима... Хербо! лице му покривено неким суморним бледилом, али у пркос томе он изгледаше одважан; покуша нешто да каже своме другу, али овај већ не бше у стању да га чује. На знак за полазак Хербо погледа у гомилу погледом који се усиљивао да се покаже смео; његове се очи сртоше са мојим... учини један покрет... лице му се разведри.. Спрвод је прошао. Остао сам тако непокретан као и ограда на коју сам се био наслонио, и остао бих тако још дуго да ми један судски служитељ не нареди да идем. После двадесет минута једна кола са црвеним сандуком, која је пратио жандарм, пређоше у касу мост на Шанжу и одоше на осуђеничко гробље. Тек тада са неким теретом у грудима дошао сам кући и бадио се у тужна размишљања.

Дознао сам после да је се Хабро, за време затвора у Бисетру, кајао што је учинио да ја невин будем осуђен. Овај разбојник је изведен на губилиште за убиство неке жене које је извршио на тргу Дофен у друштву са Сен-Лежом. Обојица су били ушли у стан њихове жртве под изговором да их обавести о својме сину, кога су, како су јој рекли, упознали у војсци.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине града Сталаћа, актом својим Бр. 1196, пита:

»Моли се уредништво да овоме суду изволи дати следеће објашњење:

По чл. 170. става 7. зак. о општинама, Државни Савет дужан је, у случају општих избора општинских часника, да по жалбама донесе своју одлуку у року од два месеца, а у случају других избора општинских часника у року од месец дана, рачунајући од дана кад су акта у Савету од поште примљена.

Чл. 170. став 8. истог закона говори опет, да ако Савет у овом року не донесе своју одлуку, онда ће се сматрати да је избор одобрен, односно да је решење или одлука надзорне власти одобрена.

У овој општини извршен је избор кмета села град. Сталаћа 8. априла ово 1912. г. У року од пет дана по избору, жалитељ је поднео рецeпис дрaвне поште о томе, да је жалбу на избор изјавио. Па како Државни Савет до 15. априла о. год. није тражио изборна акта, суд је ово општ. актом од 15. априла исте год. Бр. 829, молио начелника среза расписног за дејство, да начелник пита Државни Савет: постоји ли жалба у истини на

овај избор или не. Државни Савет до данас нити је акта избора тражио, нити је на акт Бр. 829 одговорио постоји ли жалба на избор.

Па како у закону о општинама није нигде казано: На који ће начин општ. суд сазнати постоји ли жалба на избор или не; хоће ли суд веровати поднетом рецeпису са поште да заиста постоји жалба на избор; у ком је року Државни Савет дужан тражити акта избора по жалби; и кад Државни Савет буде већ питао актом постоји ли жалба или не, докле — до кога рока он има одговорити на то, то настаје питање: сме ли овај суд изабрати лице увести у дужност или треба чекати на одговор Државног Савета на акт овог суда Бр. 829.

Управо, да ли би општ. суд и по ком закон. пропису, имао да буде одговоран било да изабрати лице не уведе у дужност пошто за толико време акта нису тражена, било да га уведе у дужност, пре него што Државни Савет одговори на акт овог суда Бр. 829 од 15. априла ове године?»

— На ово питање одговарамо:

Како се жалбе на избор општинских часника упућују непосредно Државном Савету према чл. 172. закона о општинама, то општински суд није у положају да зна: да ли је жалба дата о року или не, и да ли је у опште дата.

Према томе њему не остаје ништа друго, него да се преко надлежне власти обрати Држ. Савету са питањем: постоји ли жалба или не.

Ово мора да чини по томе, што рок, који је остављен Савету осмим ставом чл. 170., важи само у оним случајевима, кад је Савет већ примио изборне акте, а случај као што је овај, није законом предвиђен.

Нека, дакле, суд понова тражи одговор од Савета, па тек ако овај изјави: да жалба не постоји, он може увести у дужност изборног кмета.

Овако мора суд радити у толико пре, што већ има пред собом представку извесног лица, да је дата жалба на избор.

Другога законског излаза нема. У акту треба означити име и презиме жалиоца.

II

Суд општине волујске, актом својим Бр. 1169, пита:

»Изв стан грађанин ове општине, продао је једном оvd. грађанину једно своје непокр. имање у атару ове општине.

У задруци продавац има још једну порез плаћајућу главу (синовца чије је непокр. имање подељено давно но без писмене деобе), а поред ове пореске главе дотични има још једног пунолетног сина, који није порезом задуживан, пошто је у времену навршења 21 год. живота осуђен са десет год. робије за крађу (у 1911 год.).

Да би суд ово општ. знао, како да се управља приликом издавања уверења у см: § 471 тач. 11 гр. суд. пост. моли се уредништво, да изволи у првом му наредном броју дати своје мишљење о томе: да ли се има за пореску главу

сматрати и продавчев осуђени син, и да ли по § 471 грађ. суд. пост. продавцу мора остати пет дана ораће земље и за пом. му осуђеног сина или не?»

— На ово питање одговарамо:

Према правилима г. Министра Правде од 4. фебруара 1874. г. № 354, која је прописао за извршење § 471. грађ. суд. поступка, законодавац и тражи да неко баш плаћа порез, па да се тек тада убраја у пореске главе, него да се само за пореску главу сматра, јер има много случајева, где су извесна лица ослобођена плаћања пореза по закону о порезу, а међутим су неоспорно пореске личности.

Према овоме, кад продавац има пунолетног сина, који није порезом задужен и само по томе, што се налази на робији, али ће бити задужен чим се са ове врати, јер је пунолетан, то се и за њега мора оставити пет дана ораћа, као што тражи поменуто законско наречење.

Наравно, да се и имање продавчевог синовца мора издвојити, без обзира на то што не постоји писмено о деоби, кад је иначе његов део познат.

Према томе, уверење се може издати само тада, ако продавацу остаје наглавица и преко оног издвојеног одељног имања његовог синовца и преко оног дела, колико закон штити његовом сину као пореској глави.

III

Суд општине стамничке, актом својим Бр. 884, пита:

У 1. напомени 33. тариф. броја закона о таксама, предвиђено је: „да ни једна исправа неће имати законске вредности, ако није написана на бланкету са утиснутом марком“. Уредништво листа пита се: вреди ли ово и за облигације као и за признанице, по којима појединци дају приватним повериоцима новац поц интерес. Суд ово питање чини из разлога што му се чешће подносе облигације и признанице на потврду: а написане су на обичној хартији без марке“.

— На ово питање одговарамо:

Напомена код 33. тарифског броја одговара начелу постављеном у чл. 34. и 40. закона о таксама, и у нераздвојној је вези са овима.

По ставу другом чл. 71. закона о таксама, наређења чл. 34. и 40. још нису ступила у живот за друге хартије, него само за менице.

Према томе уредништво налази, да и напомена код тбр. 33. још не важи, и да се, према томе, могу писати па и признати и оне исправе, које нису написане на бланкету са утиснутом таксном марком.

IV

Деловођа општине врбичке пита:

»Пресудом суда општине врбичке № 774, од 25 фебруара тек. године, осуђено је извесно лице за дело из § 375 тач. 1. кривичног закона, поред осталих досуда још и са три дана затвора.

Пресуда ова саопштена је приватном тужиоцу 21. марта, а осуђеном тек (27)

двадесет седмог маја, дакле после три месеца и два дана.

Па како сам у недоумици, да ли ова казна није застарела, то да не бих часника, који извршује пресуде, довео до одговорности, учтиво молим уредништво, да ми објасни, да ли је ова казна застарела, или не, и може ли се извршити над осуђеним без икакве одговорности?»

— На ово питање одговарамо:

Тиме, што је пресуда саопштена приватном тужиоцу 21. марта ове године, прекинута је застарелост дела, и кад је пресуда саопштена окривљеном 27. маја, она до сада није застарела и може се извршити.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Један случај поништаја решења извршне власти услед погрешне оцене статуса дужниковог.

Спасоје Т. трг. из Д. Милановца, тражио је, да начелник среза поречког изложног продаји плац кућни са кућом његовог дужника Аранђела Ц. обућара онд. за наплату дуга, што му има давати по осудном решењу неготинског првостепеног суда. Начелник среза поречког решењем својим од 22. јануара 1911. г. Бр. 432, одбио га је од тражења као неумесног са разлога тога, што дужника штити § 471 тач. 4. грађ. суд. пост. Но, по жалби молиоца Спасоја, начелство окр. крајинског решењем својим од 28. фебруара исте год. Бр. 3927, поништило је поменуто решење начелника среског, с тога, што је жалилац поднетим уверењем првостепеног неготинског суда од 4. јуна 1910. год. Бр. 12731 утврдио, да је Аранђел протоколисао своју фирму као обућар 20. августа 1897. год. № 11858. Начелник срески, поступајући по овим примедбама, донео је ново решење од 1. јуна 1911. год. Бр. 2964, са којим је Спасоја одбио од тражења да се изложи продаји имање Аранђелово, са разлога тога: што је одлуком Касационог суда од 12. маја 1607. год. Бр. 6667, дужнику признато, да му је главно занимање земљоделство, кога штити § 471 тач. 4 грађ. пост., које је усвојио и првостепени неготински суд, решењем својим од 16. марта 1910. год. Бр. 4120, а које је постало извршно.

Ово је решење одобрило начелство окр. крајинског решењем од 5. јула 1911. год. Бр. 6917, а решење овога оснажио је Министар Унутрашњих Дела својим решењем од 27. IX 1911. год. П№ 18418.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да Министрово решење не одговара закону из ових разлога.

Као што се из акта види, жалитељ је после поништаја прве продаје имања дужниковог, извршене 16. фебруара 1907 год. за наплату његовог потраживања, по осудном решењу неготин. првостеп. суда од 3. маја 1906. № 8341, поднео, у акту П№ 9382, упућеном начелнику среза поречког, уверење судије и спор. дела неготинског првост. суда о статусу

дужника Аранђела у времену задужења, из кога се види: да је дужник у времену задужења био обућар са протоколисаном фирмом код суда 30. августа 1907. год. № 11858, а не крпач, као што је то суд узео приликом поништаја прве продаје.

Према овом накнадном поднесном доказу, који се у осталом поклапа и са осудним решењем, јер је дужник, као што се из истог види, осуђен као обућар, а не као крпач, полицијска власт била је дужна приступити у смислу § 471. грађ. суд. пост. извршењу наплате по осудном решењу из интабулисаног дужниковог имања, без обзира на раније поништenu продају дужниковог имања. Овако је полиц. власт била дужна поступити с тога, што приликом оцене питања о статусу дужника у времену задужења, по жалби дужниковој изјављеној суду против прве продаје, жалитељ, као поверилац, није био тужен те по томе није био у законској могућности да у заштиту свога права употреби код суда доказ, којим би било обеснажено уверење које је осуђени поднео уз жалбу да је у времену задужења био крпач и да га као таквог штити благодејање § 471. грађ. суд. пост. Међутим дужнику и сада после извршења друге продаје стоји на расположењу право да се противе исте жали суду, и у путу ове доказује да у времену задужења није био обућар, као што то осудно решење и уверење суда првост. неготин. тврди, већ крпач, па ће суд по овој његовој жалби донети одлуку према § 501. грађ. суд. пост. о уредности или неуредности извршене продаје.

С тога је одлуком од 8. маја 1912. г. № 2908 поништио ожалбено решење Министрово.

Хипотекарни поверилац јачи је у праву од појављеног господара тога добра, на коме стоји хипотека, ако је ова по поднесеним доказима стављена пре него што је појављени господар постао сопственик тога добра.

За наплату дуга што Живана жена П. Т. из П..., према белешци шабачког првостепеног суда од 1. априла 1908. г. Бр. 13472, има давати М. Ш. адвокату из Шапца, начелник среза мачванског узео је у попис дужниково непокретно имање, на коме постоје интабулације истога М. Ш., и Саве С. из М...

Сава је поднео начелнику среском извршну пресуду шабачког првостепеног суда Бр. 46288 1909. којом је пописана земља досуђена њему у својину, па је тражио да се иста не продаје.

Начелник срески решењем својим од 18. децембра 1910. год. Бр. 14058, упутио је на парницу Саву за скинуће интабулације повериоца М. Ш. Но, ово решење поништило је начелство округа подринског са разлога тога: Што је требало упутити на парницу повериоца М. Ш., који треба да докаже, да има права наплатити своју тражбину из пописаног имања.

Према овоме, начелник срески својим решењем од 10. марта 1911. год. Бр 3417,

упутио је на парницу истог повериоца М. Ш. са напред изложеног разлога.

Ово решење одобрило је начелство својим решењем од 20. априла 1911. г. Бр. 7105.

Министар Унутрашњих Дела својим решењем од 27. јуна 1911. год. Бр. 11592 поништио је поменуто решење начелства са ових разлога:

Кад је белешком шабачког првостепеног суда Бр. 13472 1908. утврђено несумњиво право наплате повериоцевог потраживања од дужника — Живане — из пописаног имања, и кад је то право залог стекао, на основу §§ 312. и 316. грађ. закона, онда се оно није могло да потре ни пресудом истог суда Бр. 46288, 1909. год. пошто је поменуто право везано за само непокретно добро, без призрења у чијим се рукама исто налази — §§ 327, 328 и 329. грађ. закона — према чему је поверилац М. Ш., као интабулациони поверилац, јачи у праву од појављеног господара, и онда је поменуто власт погрешно упутила на парницу М. Ш., већ је требало упутити Саву С.

По овим примедбама начелник срески решењем својим од 20. јуна 1911. год. Бр. 13372, на основу § 466. грађ. суд. пост., упутио је Саву, да путем грађ. спора тражи скинуће интабулације повериоцеве (М. Ш.) са пописаног имања.

Ово је решење одобрило начелство окр. решењем од 25. августа 1911. год. Бр. 14252, а решење овога оснажио је Министар Унутрашњих Дела својим решењем од 24. XI 1911. П№ 2101.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да је решење Министрово правилно и на закону основано. С тога је одлуком од 8. маја 1912. год. № 4250 одбацио жалбу као неумесну.

Јос. К. Ст.

Један случај сукоба о надлежности за поновно ислеђење и суђење крив. дела, који се појавио између првостеп. суда и иследне полиц. власти.

(Одлука Касационог Суда од 11. маја 1912. г. Бр. 6848).

Према представци начелника среза расинског од 12. ов. месеца Бр. 9428, о томе: да се између њега и првостепеног крушовачког суда појавио сукоб о надлежности за поновно ислеђење кривице Т. Д. из М. Ш., по тужби Драгомира, сина убијеног онд., — Касациони је Суд разматрао сва акта овога предмета па је нашао:

Поновном суђењу, као и првом, претходи истрага, којом се има да утврди постојање или непостојање чињеница које закон тражи за поновно суђење у кривичним делима, а свако ислеђење у тим делима долази у категорију судских послова, без обзира на то да ли га предузима првостепени суд или, у недостатку срескога судије, полицијска власт. Полицијски чиновник, кад ради као иследник, ради као орган судске власти.

Редовна је истражна власт у кривичним делима срески или градски судија, а где овај још није постављен, среска и окружна полицијска власт — § 19. крив.

пост. и § 10. и 18. зак. о среским и градским судовима. По тач. 3. § 19. кривич. пост. предузима и сам првостепени суд кривичну истрагу, али то бива: 1. у случају § 6. крив. пост., кад се дело пред самим првостепеним судом догодило или појавило; 2. кад је случај да, после примљеног предмета од оптужне власти, ислеђење треба допунити, што бива, према §§ 23., 24. и 25. крив. пост. преко „ислеђујућег судије и писара“.

Код истраге, која се предузима у циљу поновног суђења каквог кривичног дела, треба разликовати да ли се поновно суђење тражи на штету или у корист оптуженога. У првом случају, и по самом тексту законском несумњиво је, да истрага спада у дужност оној власти, која је у крив. делима редовна истражна власт, среска или окружна, односно срески или градски судија. У § 342. крив. пост. изречно је казано: да за поновно оптужење и предавање оптуженог суду од стране оптужне власти важе они исти процеси као и кад би се оптужени први пут суду предавао: а у тач. б. § 335. крив. пост. говори се не само о првостепеном суду него и о „надлежној ислеђујућој власти“ за истрагу која претходи поновном суђењу. Надлежна полицијска власт, односно срески или градски судија, има, дакле, по учињеној истрази, као и први пут, да оптужи првостепеном суду онога који је био из недостатка доказа ослобођен, или по § 250. крив. пост. испод суђења пуштен, или за невина оглашен, ако налази да поновном суђењу може бити места. По тој оптужби, а на основи учињеног ислеђења, првостепени суд решава да се оптужени поновно суди, ако нађе да томе има места што значи стављање оптуженога поново под суд, или да нема места поновном суђењу, што је равно нестављању оптуженога под суд.

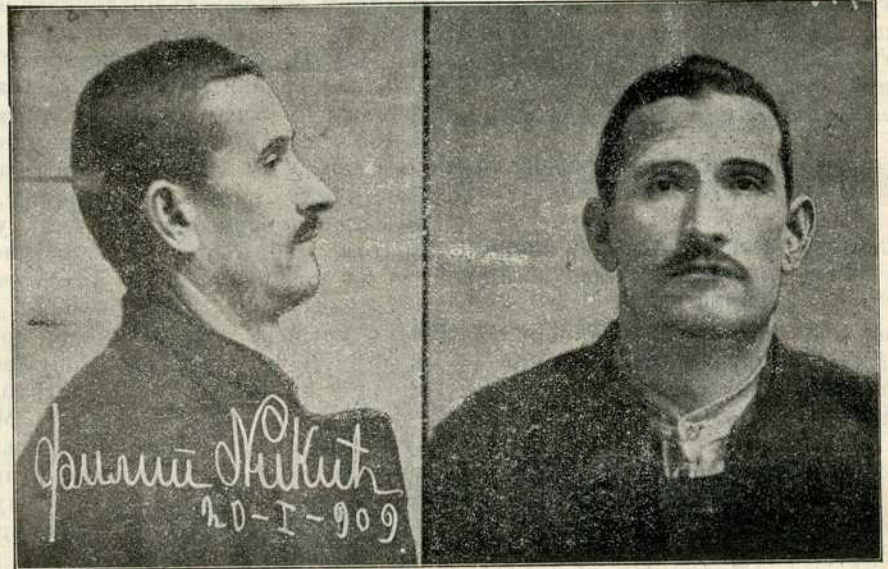
У случају кад се поновно суђење тражи у корист оптуженога, а то је да се осуђени или из недостатка доказа ослобођени огласи невиним, по природи саме ствари истрагу има да предузме сам првостепени суд преко свог иследног судије по наведеним процесима тач. 3. § 19. и §§ 22. и 25. крив. пост. јер се не може захтовати од иследне власти, којој је у задатку да оптужбу даје, да тражи од суда ослобођење лица већ осуђеног или из недостатка доказа пуштеног. У таквом случају, првостепени суд решава о умисности траженога поновљења на основи учињеног ислеђења, пошто претходно саслуша о томе и страну која се јавља као тужилачка страна у кривичним д. лима, државног тужиоца и приватног тужиоца.

Са наведених разлога, и како се овде поновно суђење тражи на штету оптуженога, Касациони Суд, на основи § 41. крив. пост. налази: да ислеђење у циљу поновног суђења оптуж. Петру и према томе оптужба за поновно суђење спада у дужност редовне иследне власти, овде власти среза расинског.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Филип Николић, осуђеник нишког казнепог завода, чију слику износимо, побегао је. Родом је из Космаче, среза косаничког, округа топличког; стар 37 година, стаса висока, очију угасито жутих, косе плаве; од особених знакова има: на долактици десне руке белу флеку, неправилна облика, величине $3/2.5$ за 4 испод

превоја лакта страна спољна; младеж величине кукурузног зрна за 2.5 см. испод десне јаголице и за 3.5 у десно од десне ноздрве; белегу од посекотине права линија правца вертикална, величина 1 см. на средини бркова; белегу од посекотине неправилна облика, величине 2.5 см. преко средине левог брка; горњу усну расечену и младеж мањав величине кукурузног зрна на средини леве вилице.

Депеша Управе нишког казног завода Бр. 2018.

Славко - Светислав Милић, тежак из Дражња, одговара за дело из § 191. кр. закона, али се налази у бегству.

Он је стар 36 година, висок, црномањаст. Брло је могућно да се он налази у Београду као радник, али није искључена могућност да је негде и у унутрашњости Србије.

Акт начелника среза грочанског Бр. 7314.

Милан Баралић, пређашњи скретничар на београдској железничкој станици, одговара за дело из § 302. а кр. закона, али се налази у бегству.

Лични опис саопштен је приликом ранијег тражења.

Акт Управе града Београда Бр. 14827.

Коста Живковић, из Кушињева, украо је 60 динара своје газди Станимиру Живадиновићу, из Равне Реке, на побегао.

Депеша начелника среза деспотовачког Бр. 6932.

Ноћу између 24. и 25. пр. месеца, непознати зликовци нанали су Станку, ж. Б. Макуловића, из Р. Главе и однели јој: 16 новчаница по 10 динара, једну од 20 дин., један наполеон, 12 комада петодинарака и до 50 ди-

нара у дводинарцима, динарима и полудинарима. Даље, однели су јој женски накит, 40 цванцика, 4 талира, 3 рубље и разне ствари у вредности 486 динара.

Један је од заиковаца плав, средњег раста, пуначак, округлог лица, малих плавих бркова, обријан, у прним сукњеним панталонама и капуту. Други је сув, средњег раста, црномањаст, прних малих бркова, брија се, има суре сукнене чакшире и такав исти преник. Обојица носе шубаре на глави а на ногама опанке.

Депеша начелника ср. поречког Бр. 4556.

Илија Грубач, Црногорац, који живи у срезу јабланичком, извршио је покушај убиства у срезу голубачком на побегао.

Он је средњег раста, главе омалене, носа кукастог, бркова риђих, очију плавих. У одећу је грађанском.

Депеша начелника ср. голубачког Бр. 5243.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или депеша.

ТРАЖЕ СЕ

Милун, син Стојана Јовановића, из Обрежа, отумарао је незнано где. Стар је 21 годину, средњег раста, црномањаст, на десној руци има рану од уједа пса.

Депеша начелника ср. темнишког Бр. 7938.

Милосав, син Персе Милосављевића, удове из Београда, отумарао је незнано где. Стар је 14 година, плав, дугих образа, одело му је од шајка, на глави качкет, без обуће је.

Акт кварта врачарског Бр. 7508.

КРАЂА СТОКЕ

Живку Митићу, из Умке, украден је коњ лаке врине, у оба ува ресечен, стар 10 година, има жиг „О“, и на гриви један бич беле лаке на месту где стоји ам.

Акт начелника среза посавског. окр. београдског Бр. 7588.